

PATIA PARURU KOVITI-19

Te kimikimi nei te Kavamani o te Kuki Airani e Te Marae Ora (TMO) i tetai ravenga kia rauka viviki mai tetai patia paruru i te maki koviti-19 mei Nuti Reni mai.

Ka oronga iatu teia vairakau kite iti tangata Kuki Airani mate kore e tutaki.

Te au ngai te ka oronga iatu te patia paruru koviti-19

Ka patia iatu te au tangata ki runga i te Aremaki o Rarotonga, te au Aremaki o te Pae Enuā e te au Puna Kiriniki. Ka akapapu iatu rai te ngai e te ora me vaiata mai te reira tuata.

E akapeea ana te vairakau me angaanga

Me patia ia te vairakau ki roto iakoe, ka apii te vairakau i te mero paruru o toou kopapa kia takore viviki i te maki kia kore koe e kino. Te maata anga o te au vairakau, e topata maki manumanu tetai i roto te ka riro i te apiipii i toou mero paruru kopapa kia marama aia i te taka-anga o teia maki i roto iakoe, e akapeea aia me takore i te reira. No reira, me maki ake koe, kua kite toou mero paruru kopapa i te paruru iakoe e te takore i teia maki.

Eaa te au vairakau koviti-19 te ka oronga ia mai

Ko te au vairakau te ka oronga ia mai, ko te Pfizer, AstraZeneca, Novavax e te Janssens. Tuketuke te vairakau, ta ratou angaanga, e te ririnui. Me rauka mai tetai au akamarama anga keke atu, ka tuku iatu te reira.

Te au tauia i te ngai Kotinga anga Enuā me tae mai te vairakau

I teia tuata, kare e rauka i te akapapu e ka tauia ta tatou au akateretere anga i runga i te ngai akatoanga pairere e te uapu me rauka ake te vairakau. Ka raveia rai te au akanoonoo anga paruru i teia tuata.

Kua patia ia koe kite vairakau koviti-19, e te tomo mai nei koe ki roto i te Kuki Airani

I teia tuata, papu kore e me ka totoa rai te maki koviti-19 na runga i te tangata kua oti i te patia ia. No reira ka anoano ia koe patete e tomo mai nei ki roto i te Kuki Airani kia oronga mai i tetai peapa akatakaanga e kua vaito ia koe, e kare ouu maki koviti-19 no Nuti Reni mai.

Kare te patia paruru koviti-19 e tutaki

Kare te patia paruru koviti-19 e tutaki, e pera katoa naau rai te tika me ka inangaro koe i teia patia.

Koai te ka tano kia patia ia?

Ka patia ia tetai uatu tangata e noo nei i roto i te Kuki Airani, kare e tutaki

Ka oronga iatu te vairakau kite au tangata katoatoa, Kuki Airani e pera te au manuiri. Te akapapu iatu nei e ko te au tuatua te ka tataia, kare te reira e taangaanga e te Opati o te Kauono Tutara e te Mana Tiaki. (Customs/Immigration)

Te irinaki nei matou e ka rava teia vairakau no tetai 15,000 tangata e noo nei i roto i te Kuki Airani.

Ka tau ainei teia vairakau kia patia ia ki runga i te au vaine nui?

Ko te vaine nui ka ngoie ua ratou i te tuia e te maki Koviti-19, e kare i papu e, me ka tupu rai tetai manamanata me oronga ia te vairakau kia ratou. Inara me tei runga ake te turanga meitaki o te vairakau i te au manamanata te ka tupu, ka patia ia ratou. No reira, ko te au vaine nui e angaanga nei ki roto i tetai au ngai te ka ngoie ua ratou i te tuia e te maki koviti-19 (mei te aronga angaanga o Te Marae Ora), e pera me e au maki rikarika to ratou, e mea tau kia orongaia te vairakau koviti-19 kia ratou, na roto ra i te akarakara anga a te taote.

Te au tangata kare e tano kia patia ia

Ko te au tangata e kinokino ana ratou me kai vairakau, kare ratou e tano kia patia ia ki teia vairakau maki koviti-19. Kare te au tamariki i raro ake i te 16 e te 18 mataiti e tano kia patia ia ki teia vairakau i teia tuata nei. Ka tiaki atu tatou i tetai au akamaramarama anga ou e me ka tano rai ratou.

Aea te patia paruru koviti-19 e akamata ei

Ka akamata atu te patia paruru koviti-19 me tae mai te vairakau, e ka aru atu teia patia anga i tetai au akateretereanga tei akanoo ia i roto i te 'Parani Oronga anga i te Vairakau Maki Koviti-19.'

E ra tetai i akanooia no te patia, inara ka tauia atu te reira, e uake e tupu tetai manamanata kite Kuki Airani nei e i Nuti Reni.

AU AKANOONO ANGA NO TE PATIA PARURU KOVITI-19 Mei te marama mai ko Mati 2021

Te au aronga angaanga o runga i te Kotinga Enuā (Border), te Rauī Akatakake anga (Isolation) e te Rauī Akakotinga anga (Quarantine)

Te irinaki nei matou e ka oronga iatu te patia anga vairakau mua, kite au tangata na ratou e patia ana i teia vairakau, e pera te au aronga e angaanga nei ki runga i te ngai kotinga anga enua, e te au aronga angaanga o Te Marae Ora (TMO). Ko teia te au aronga e vaito (test) ia nei no te koviti-19 i runga i te ngai angaanga i te au taime ravarai.

Teia te au pupu:

- **TMO** (Aronga patia, neti paruru maki, aronga o te tua paruru maki, au taote nio, aronga angaanga tauturu viviki o te aremaki, aronga akaoro toroka kave maki, aronga tiaki aremaki, aronga tua vairakau, e te Puna)
- **Akava** (Aronga o te kotinga enua – uapu e te ngai akatoanga pairere)
- **Ngai akatoanga pairere** (Aronga angaanga o te pairere Nuti Reni, aronga o te pairere Air Rarotonga, te au tiaki kotinga enua, aronga okooko, aronga tama e te koi tita)
- **Te Uapu** (aronga angaanga o te Uapu, aronga o te pai mamaata, te aronga o te pai Taio, te kamupani toroka kavekave - General transport.
- **Opati o te Kauono Tutara e te Mana Tiaki** (Customs/Immigration)
- **Pae Tanu** (Uapu e te ngai akatoanga pairere)
- **Rauī Akakotinga anga** (aronga tiaki opati, aronga tama, aronga akamanea, te aronga tunu kai, aronga tiaki aua, e te aronga tari tita.)

Ka pou mei tetai 1 ki te 3 ra e oti ei te aronga angaanga i runga i te Kotinga Enuā i te patia ia e oti, aru atu ko to ratou au ngutuare tangata. Ka riro teia patia anga ei paruru i te au aronga angaanga.

Te au ngutuare tangata o te aronga angaanga 'Rauī Akakotinga' e te 'Rauī Akatakake'

'Te ngutuare tangata,' ko te aronga te reira e noo kapiti nei kotou, pirianga kopu tangata e te manui. Ka o katoa atu te aronga e noo ana ki toou ngutuare i tetai au taime, me kore e aere putuputu ua mai ana ki toou ngutuare.

Ka patia iatu teia au aronga i muri ake i te aronga angaanga o Te Marae Ora e te aronga angaanga i runga i te kotinga enua. Ka iki mai te au aronga angaanga e koai to roto i to ratou ngutuare tangata te ka patia ia, e ka taniuniu iatu ratou me papa ake te vairakau no te patia.

Akanoo anga no te Patia Paruru Koviti-19

Kua akapapa Te Marae Ora e 3 tuanga ei kaveinga no te oronga anga i te vairakau koviti-19. Kua akamou ia teia na runga i to tatou maroiroi: kia rauka ia tatou i te kopae i te maki koviti-19 auraka kia tikoti i to tatou kotinga enua e me totoa ua ake te maki koviti-19 ki roto i to tatou iti tangata.

	TUANGA MUA: Meangiti te kino/kare te maki i totoa ake i roto i te iti tangata	TUANGA RUA: Tetai tuanga ua o te enua tei tuia e te maki inara kua rauka i te tamaru i te reira	TUANGA TORU: Kua totoa te maki i roto i te iti tangata
Akakoroanga	<i>Paruru ia ratou te ka ngoie ua i te tuia e te maki koviti-19, e te paruru i te maki kia kore e totoa atu.</i>	<i>Paruru ia ratou te ka ngoie ua i te tuia e te maki koviti-19, ratou e noo nei ki te au ngai te reira te maki koviti-19, e pera te paruru i te maki kia kore e totoa atu.</i>	<i>Paruru ia ratou te ka ngoie ua i te tuia e tetai uatu maki rikarika e te paruru i te maki kia kore e totoa atu.</i>
PUPU TAI: Te pupu mua te ka patia iatu i roto i teia au pupu e toru.	<ul style="list-style-type: none"> • Te aronga e angaanga nei i runga i te Kotinga Enuā (Border) e te aronga o Te Marae Ora (TMO) te ka ngoie ua i te tuia e te maki Koviti-19 • Aronga angaanga o TMO, to te Rauī Akakotinga e te Puna. • Te ngutuare tangata o teia nga pupu e toru • Te aronga angaanga tauturu o TMO 	<ul style="list-style-type: none"> • Te aronga e angaanga nei i runga i te Kotinga Enuā (Border) e te aronga o Te Marae Ora (TMO) te ka ngoie ua i te tuia e te maki Koviti-19 • Aronga angaanga o TMO, to te Rauī Akakotinga e te Puna. • Te ngutuare tangata o teia nga pupu e toru • Te au tangata tei tupu te manamanata kia ratou, te tumu no teia maki e totoa nei 	<ul style="list-style-type: none"> • Te aronga e angaanga nei i runga i te Kotinga Enuā (Border) e te aronga o Te Marae Ora te ka ngoie ua i te tuia e te maki Koviti-19 • Aronga angaanga o TMO, to te Rauī Akakotinga, te ngai tauturu rapurapu (Emergency), e te Puna. • Aronga pakari 65 e ara atu • Aronga i raro ake i te 65 mataiti e maki rikarika to ratou e te pirikoki • Aronga e noo nei ki roto i tetai au are tiaki tangata no tetai tuataua roa
PUPU RUA: Te rua o te pupu te ka patia iatu i roto i teia au pupu e toru.	<ul style="list-style-type: none"> • Te aronga angaanga o TMO e angaanga nei i te ngai Paruru e te Rapakau Maki • Te aronga angaanga o te Puna e te aronga o te ngai tauturu rapurapu (Emergency) • Te aronga tata nuti e angaanga nei i te ngai te ka ngoie ua i te tuia e te maki Koviti-19 	<ul style="list-style-type: none"> • Te aronga angaanga o TMO e angaanga nei i te ngai Paruru e te Rapakau Maki • Te aronga angaanga o te Puna, e te aronga o te ngai tauturu rapurapu (Emergency) • Te aronga tata nuti e angaanga nei i te ngai te ka ngoie ua i te tuia e te maki Koviti-19 	<ul style="list-style-type: none"> • Te aronga angaanga o TMO e angaanga nei i te ngai Paruru e te Rapakau Maki • Te aronga angaanga o te Puna e te ngai tauturu rapurapu • Te aronga tata nuti e angaanga nei i te ngai te ka ngoie ua i te tuia e te maki Koviti-19 • Te toenga o te aronga o TMO e angaanga nei i te ngai Paruru e te Rapakau Maki
PUPU TORU: Te toru o te pupu te ka patia iatu i roto i teia au pupu e toru.	<ul style="list-style-type: none"> • Te au aronga Pakari, maki pirikoki, e te aronga e maki rikarika to ratou. • Te au aronga o TMO e te aronga o te tipatimani kimikimianga Tauturu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Te au tangata i roto oire mei te aronga Pakari, maki pirikoki, e te aronga e maki rikarika to ratou. • Te au aronga o TMO e te aronga o te tipatimani kimikimianga Tauturu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Te toenga o te aronga o TMO e te au aronga o te tipatimani kimikimianga Tauturu. • Tetai au putuputuanga keke atu